

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1161393
 afdelingsnaam: IA - BenC
 steller: Eric Bakker
 telefoonnummer: 035 629 2085
 onderwerp: Vaststellen Omgevingsvisie Hilversum 2040

Voorstel

- De Omgevingsvisie Hilversum 2040, bestaande uit Deel A (Omgevingsvisie op hoofdlijnen), Deel B (Brondocumenten) en Deel C (Uitwerkingen beleid en toepassingen) vast te stellen, inclusief de daarin verwerkte reacties op zienswijzen.
- Kennis te nemen van Deel D (Verantwoording) van de Omgevingsvisie Hilversum 2040.
- Het college op te dragen een aantal programma's onder de Omgevingsvisie in te richten:
 - Thematische programma's: Duurzaam, Meedoen en Actief;
 - Gebiedsprogramma's: Projecten en Gebiedsagenda's;
 - Bedrijfsvoeringprogramma, waaronder het deelprogramma Kostenverhaal;
- De Structuurvisie Hilversum 2030 in te trekken.

Planning

Beeldvorming	Oordeelsvorming	Besluit
<u>24 maart 2021:</u> BVS global goals en afwegingskader <u>15 april 2021:</u> BVS gebruik van global goals en participatie <u>16 juni 2021:</u> BVS stand van zaken participatie <u>21 juni 2021:</u> Collegebrief 'Opschorten participatieproces Omgevingsvisie' <u>8 september 2021:</u> BVS doorstart participatie <u>15 oktober 2021:</u> Collegebrief 'Voortgang participatieproces Omgevingsvisie'. <u>1 december 2021:</u> BVS de tussenrapportage participatie Omgevingsvisie <u>15 februari 2022:</u> Collegebrief 'Addendum tussenrapportage: betrekken ondervertegenwoordigde groepen' <u>1 maart 2022:</u> Collegebrief 'Nadere invulling vervolg participatie Omgevingsvisie' <u>2 maart 2022:</u> Raadscommissie 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie' <u>6 april 2022:</u> Inwerkprogramma gemeenteraad Omgevingswet/visie <u>1 juni 2022:</u> BVS afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie <u>22 juni 2022:</u> Raadscommissie 'Afronding fase 2 participatie' <u>11 januari 2023:</u> Raadscommissie 'Vrijgeven ontwerp Omgevingsvisie en PlanMER' voor inspraak <u>28 juni 2023:</u> Raadscommissie 'Zienwijzen en adviezen' <u>14 september 2023:</u> BVS (beeldvormende avond) niet-vastgestelde onderdelen van de zienswijzennota <u>5 oktober 2023:</u> informele avond raadscommissie vervolg 14 september 2023 <u>12 januari 2024:</u> Raadscommissie 'commissievoorstel opdracht Omgevingsvisie' <u>17 april 2024:</u> Raadscommissie 'vaststellen Omgevingsvisie'*	<u>7 april 2021:</u> Raadscommissie 'Update Omgevingsfoto' <u>9 februari/2 maart 2022:</u> Raadscommissie 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie' <u>22 juni 2022:</u> Raadscommissie 'Afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie' <u>11 januari 2023:</u> Raadscommissie 'Vrijgeven ontwerp Omgevingsvisie en PlanMER' voor inspraak <u>28 juni 2023:</u> Raadscommissie 'Zienwijzen en adviezen' <u>12 januari 2024:</u> Raadscommissie 'commissievoorstel opdracht Omgevingsvisie' <u>17 april 2024:</u> Raadscommissie over 'vaststellen Omgevingsvisie'	<u>6 maart 2021:</u> Raad gewijzigd bestuurlijk PvA <u>21 april 2021:</u> Raad 'Update Omgevingsfoto' <u>9 maart 2022:</u> Raad 'Tussenrapportage participatie Omgevingsvisie' <u>13 juli 2022:</u> Raad 'Afronding fase 2 participatie Omgevingsvisie' <u>1 februari 2023:</u> Raad 'Vrijgeven ontwerp Omgevingsvisie en PlanMER' voor inspraak <u>19 juli 2023:</u> Raad 'Zienswijzen en adviezen' <u>8 november 2023:</u> Raad Motie M23/136 <u>'commissievoorstelopdracht Omgevingsvisie'</u> <u>15 mei 2024:</u> Raad 'vaststellen Omgevingsvisie'

* In de prioriteitenagenda van de gemeenteraad is aangegeven dat voor dit onderwerp al een BVS heeft plaatsgevonden

Samenvatting

Drie jaar na het vaststellen van het (gewijzigd) bestuurlijk plan van aanpak ligt nu de Omgevingsvisie Hilversum 2040 voor besluitvorming voor. Achter ons ligt een intensief participatie- en besluitvormingstraject. In het participatieproces ontstond een breed gedragen Denkrichting. Als basis voor de Omgevingsvisie is de Denkrichting verder uitgewerkt in hoofdkeuzes, kaders, doelen en maatregelen. De Omgevingsvisie die nu voorligt, schetst zo op hoofdlijnen de richting voor de toekomst van Hilversum en biedt duidelijkheid over hoe we met elkaar die richting opgaan. Na besluitvorming door de gemeenteraad vervangt de Omgevingsvisie Hilversum 2040 de Structuurvisie Hilversum 2030.

Aanleiding

De Omgevingsvisie gaat over hoe Hilversum er in 2040 uit ziet en welke keuzes we nu maken om Hilversum ook in de toekomst een fijne plek te laten zijn om te wonen, te werken en te leven. Om tot deze toekomstvisie te komen, heeft de gemeenteraad in maart 2021 een bestuurlijk [plan van aanpak](#) vastgesteld, met vier fases die moeten worden doorlopen.

Fase 1 ging over het gezamenlijk verkennen van de huidige situatie in Hilversum. In april 2021 kreeg de raad hierin inzicht door middel van de [Omgevingsfoto](#). De fase is afgerond door de Omgevingsfoto mee te geven voor de participatie. In **fase 2** zijn in een uitgebreid participatieproces mogelijke denkrichtingen verkend over het Hilversum dat we in 2040 willen zijn. De gemeenteraad rondde fase 2 in juli 2022 af door vast te stellen dat de participatieopbrengst goed vertaald is in de zgn. '[Denkrichting](#)'. Daarbij gaf de raad het college opdracht om een ontwerp Omgevingsvisie en Plan MER op te stellen. Op 1 februari 2023 rondde de gemeenteraad **fase 3** af met het oordeel dat de ontwerp Omgevingsvisie en PlanMER voldoende waren om [vrij te geven voor inspraak](#). Op 19 juli 2023 zette de gemeenteraad de eerste stap van **fase 4** door behandeling van het [raadsvoorstel 'zienswijzennota Omgevingsvisie'](#). Daarin waren alle zienswijzen en adviezen gebundeld en voorzien van voorstellen voor aanpassing van de Omgevingsvisie. De gemeenteraad besloot middels [amendement A23/94](#) 40 van de 69 voorgestelde wijzigingen uit de zienswijzennota vast te stellen en die te verwerken in de definitieve Omgevingsvisie.

Na beeldvormende avonden op 14 september 2023 en 5 oktober 2023 nam de gemeenteraad op 8 november 2023 [motie M23/136](#) aan met het opstellen van een schrijfpdracht voor een compacte en kernachtige Omgevingsvisie. Op [17 januari 2024](#) adviseerde de raadscommissie Ruimtelijke Ordening en Projecten het college in meerderheid positief over o.a. de inhoudsopgave en de wijze waarop onder andere het toetsingskader, normen, indicatoren en de resterende voorgestelde wijzigingen uit de zienswijzennota in de definitieve Omgevingsvisie worden verwerkt.

De Omgevingsvisie is een groot ('large') voorstel, gezien de lange looptijd, de politieke en maatschappelijke aandacht en de veelomvattende inhoud. Dit raadsvoorstel gaat over de 'technische' kant van de besluitvorming. De inhoud staat in de Omgevingsvisie zelf.

Probleemstelling/doel/beoogd effect

De Omgevingsvisie geeft op hoofdlijnen richting aan de ontwikkeling van Hilversum tot 2040. Zij bevat beleidskeuzes op hoofdlijnen, leidende principes en toetsingskaders voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het is zo een ambitiedocument én een kwaliteitskader voor initiatieven, van de gemeente en van de samenleving. Ook beschrijft zij de positie van Hilversum in (boven-)regionale verbanden.

Het eerste doel van het vaststellen van de Omgevingsvisie is: voldoen aan de vereiste uit de Omgevingswet om als gemeente voor 1 januari 2027 een Omgevingsvisie vast te stellen. Het tweede doel is om na vaststelling als gemeente samen met inwoners, ondernemers en organisaties te werken vanuit deze langetermijnvisie. De Omgevingsvisie geeft aan gemeente, inwoners, ondernemers en organisaties duidelijkheid over hoe we ruimte bieden aan ontwikkelingen die bijdragen aan onze maatschappelijke doelen en hoe we tegelijk de erkende Hilversumse kwaliteiten beschermen, behouden en versterken.

De Omgevingsvisie krijgt handen en voeten in het Omgevingsplan, programma's en verdere uitwerking in gebiedsagenda's. Ook dient de Omgevingsvisie als afwegingskader voor ontwikkelingen die niet zijn voorzien en/of niet binnen het Omgevingsplan/en/of een Omgevingsplan-/programma passen en indien nodig als onderbouwing van gevestigde en te vestigen voorkeursrechten.

Argumenten

1.1/2.1 De definitieve Omgevingsvisie is compact van opzet

Om de adviezen van de raadscommissie van januari 2024 over een compacte opzet te honoreren, kent de definitieve Omgevingsvisie nu vier delen:

- Deel A is de 'compacte visie op hoofdlijnen' van circa 50 pagina's.
- Deel B bevat een overzicht van de Brondocumenten, zoals de ontstaansgeschiedenis van Hilversum, trends en ontwikkelingen en informatieve referentiekaarten.
- Deel C bevat uitwerkingen in beleid(steksten) voor programma's en de beoogde toepassingen.
- Deel D bevat een procesverantwoording.

Deel A (de compacte visie) is op zichzelf te lezen en bevat samenvattingen van bronnen, maatregelen en toepassingen, die in de delen B en C uitgebreider zijn beschreven. In Deel A komt de Denkrichting duidelijker naar voren als basis voor de Omgevingsvisie. Die is één slag dieper uitgewerkt in kwaliteiten, opgaven, normen, doelen en maatregelen. Voor de belangrijkste keuzes verwijzen wij kortheidshalve verder naar het voorwoord en de samenvatting in hoofdstuk 1 van Deel A.

Deel B en Deel C moeten ook door de gemeenteraad vastgesteld worden. De bronnen uit deel B zijn integraal onderdeel van de Omgevingsvisie. In Deel C is meer ruimte dan in deel A om de inbreng van inwoners, ondernemers en organisaties (uit de participatie en zienswijzen) en de gemeenteraad een herkenbare plek te geven. Waar Deel A de 'compacte visie' is, is Deel C de beleidsmatige basis die nodig is om op een goede manier programma's onder de Omgevingsvisie in te kunnen richten, waarvoor het college bevoegd gezag is. Op deze manier kan de gemeenteraad de beleidsmatige basis voor de programma's vaststellen.

Van Deel D (procesverantwoording) neemt de gemeenteraad alleen kennis.

1.2 Het Bestuurlijk Plan van Aanpak is uitgevoerd

De stappen uit het (herzien) bestuurlijk Plan van Aanpak van maart 2021 zijn gezet in de beschreven volgorde. De gemeenteraad is voortdurend geïnformeerd over de voortgang en inwoners en ondernemers konden de ontwikkelingen volgen via de website en de nieuwsbrief. Deel D van de Omgevingsvisie bevat de uitgebreide procesverantwoording.

1.3 De Omgevingsvisie biedt het beste van twee werelden: dorp én stad

Veel Hilversummers hebben inbreng geleverd in het participatietraject. Er zijn veel en uiteenlopende gezichtspunten ingebracht. Toch heeft Hilversum een redelijk eensgezind beeld over de toekomst, die goed beschreven staat in de '[Denkrichting](#)' voor de Omgevingsvisie (gemeenteraad juni 2022). Deze Denkrichting ligt aan de basis voor de Omgevingsvisie. Tijdens het concretiseren van de Denkrichting in de Omgevingsvisie werden in de samenleving en in de politiek de uiteenlopende gezichtspunten in het spectrum 'dorp' en 'stad' weer wat zichtbaarder. Dat hoort bij Hilversum. Wij menen met de voorliggende uitwerking van de Denkrichting een passend evenwicht te hebben gevonden.

1.4 Aan de vereisten voor bekendmaking en inspraak is voldaan

Op basis van afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) en de inspraakverordening van Hilversum (2006) heeft Hilversum de ontwerp-Omgevingsvisie en het Milieu Effect Rapport (PlanMER) in maart 2023 gepubliceerd. De stukken hebben zes weken ter inzage gelegen zodat inwoners en belanghebbenden in de gelegenheid waren om een zienswijze te geven.

1.5 Zienswijzen en adviezen verbeteren de ontwerp-Omgevingsvisie

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie, besluit de gemeenteraad ook over het verwerken van voorgestelde reacties op ingediende zienswijzen. Om overzicht te houden, zijn in Deel D opgenomen:

- Een overzicht van de 40 wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen, die de gemeenteraad op 19 juli 2023 vaststelde ([amendement A23/94](#)).
- Een overzicht van de resterende voorgestelde wijzigingen. Dit is een ongewijzigde kopie van bijlage 2 bij het commissievoorstel van [17 januari 2024](#).

Alle voorgestelde wijzigingen zijn in Deel A, Deel B en/of Deel C van de Omgevingsvisie verwerkt. De wijzigingen omvatten o.a. aanscherpingen van doelen en maatregelen, strategische partners en verduidelijking hoe we met de Omgevingsvisie gaan werken.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie kunnen wij indieners van zienswijzen een formele reactie op hun zienswijze(n) geven. Indieners van zienswijzen hebben overigens in juli 2023 al een bericht ontvangen in aanloop naar behandeling van de zienswijzennota op 19 juli 2023.

1.6 Met het vaststellen van de Omgevingsvisie voldoet Hilversum aan de betreffende eisen uit de Omgevingswet

De Omgevingswet schrijft voor dat Rijk, provincies en alle gemeenten een gebiedsdekkende Omgevingsvisie hebben. De Omgevingsvisie van Hilversum kwalificeert als een Omgevingsvisie in de zin van de Omgevingswet, omdat voldaan is aan de eisen uit de artikelen 3.2 en 3.3 van de Omgevingswet. Dit wordt verder beargumenteerd in hoofdstuk 2 van Deel A.

1.7 De Omgevingsvisie is zelf-bindend

Net als de Structuurvisie Hilversum 2030 is de Omgevingsvisie Hilversum 2040 'zelf-bindend'. Dat betekent dat de Omgevingsvisie alleen de gemeente zelf bindt. Door besluitvorming spreekt de gemeenteraad met zichzelf af zich er aan te houden. Tegen een Omgevingsvisie staat geen beroep open.

Uiteraard is met het intensieve participatietraject beoogd dat de Omgevingsvisie zoveel mogelijk gedragen is in de samenleving, zodat het ook herkend wordt als toetsingskader voor initiatieven en ontwikkelingen.

1.8 De Omgevingsvisie verhoudt zich goed tot raadsbesluiten over sectoraal beleid

Hilversum kent veel beleidsplannen, met richtinggevend sectoraal beleid en visies. Veel nieuw en vastgesteld beleid verhoudt zich goed tot de Omgevingsvisie. Dat komt goed tot uitdrukking in verschillende startnotities (bijvoorbeeld voor economisch beleid) en visies of andere beleidsstukken (bijvoorbeeld de visie Openbare Ruimte) die aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Zo kreeg de wens tot integraler werken al invulling. Mochten er discrepanties zijn, prevaleert de Omgevingsvisie en passen we het sectorale beleid daarop aan bij de eerstvolgende actualisatie.

1.9 We maken de Omgevingsvisie bekend met de IMRO standaard

We publiceren de Omgevingsvisie volgens de IMRO standaard op www.ruimtelijkeplannen.nl of rechtstreeks in het Omgevingsloket met de nieuwste standaard. Beide routes zijn mogelijk op grond van de Omgevingswet en het overgangsrecht Omgevingswet ([art. 11.1 Bep](#)).

1.10 De kadertekst over het Media Park is verder aangescherpt

Pagina 40 van deel A bevat de kadertekst 'Toekomstbestendige creatieve sector en Media Park'. Op basis van de reeds door de raad vastgestelde reactie op de zienswijze van Media Park Enterprise (zie deel D, nummer 33 op pagina 12) is aan de kadertekst over de creatieve sector uit de Ontwerp-Omgevingsvisie nadrukkelijk de gebiedsontwikkeling Media Park toegevoegd. In afstemming met Media Park Enterprise is de verwerking van de zienswijze verder aangescherpt tot de nu voorliggende tekst.

3.1 De raad geeft opdracht aan het college om programma's in te richten

De gemeenteraad is op grond van de Omgevingswet bevoegd gezag voor het vaststellen van de Omgevingsvisie en de regels in het Omgevingsplan. Op grond van de Omgevingswet is het college bevoegd gezag voor het vaststellen van programma's onder de Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie is daarom opgenomen dat de gemeenteraad de programma's 'benoemt' en het college ze 'invult' op basis van de Omgevingsvisie en vaststelt. Uiteraard kunnen de programma's te zijner tijd leiden tot nieuwe raadsbesluiten, bijvoorbeeld over geactualiseerd sectoraal beleid. In hoofdstuk 7 van Deel A en in Deel C is dit verder toegelicht.

3.2 Voor het continueren van gevestigde voorkeursrechten is geen expliciet besluit nodig

Er is onderzocht of het vaststellen van de Omgevingsvisie Hilversum 2040 onder gelijktijdige intrekking van de Structuurvisie Hilversum 2030 consequenties heeft voor de onderbouwing en continuering van reeds gevestigde voorkeursrechten. In hoofdstuk 7.9 van Deel A is beargumenteerd dat dit niet het geval is voor de gevestigde voorkeursrechten 'spoorzijde van de Koninginneweg' (in het kader van de plannen voor het stationsgebied) en Arenapark. Voor het continueren van het voorkeursrecht Bruisend Hart is het nodig om de door de gemeenteraad vastgestelde 'structuurvisie Bruisend Hart' (9 juni 2022) in stand te houden en te kwalificeren als een programma in de zin van de Omgevingswet. Dit is als zodanig opgenomen in hoofdstuk 7.9 van Deel A en in Deel C.

4.1 Voor het intrekken van de Structuurvisie Hilversum 2030 is een expliciet besluit nodig

Tot dit moment geldt de Structuurvisie Hilversum 2030 als toekomstvisie voor Hilversum. De Structuurvisie Hilversum 2030 is in 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De Omgevingsvisie Hilversum 2040 vervangt de Structuurvisie Hilversum 2030 als integrale toekomstvisie voor Hilversum.

Kanttelingen

1.1 De definitieve Omgevingsvisie wijkt qua vorm af van de ontwerp Omgevingsvisie

Aanleiding hiervoor is het advies van de commissie RO&P van 17 januari 2024 om tot een compactere Omgevingsvisie op hoofdlijnen te komen. De opzet van de ontwerp Omgevingsvisie is nu verdeeld over de delen A, B en C. Voor mensen die de hoofdlijn willen lezen, is Deel A voldoende. Mensen die meer diepte zoeken, die vinden in Deel C. Wij menen dat hiermee een goed balans is gevonden.

1.2 In deze Omgevingsvisie zijn geen gebiedsgerichte uitwerkingen opgenomen

De Omgevingsvisie schetst de hoofdlijn van de ontwikkeling van Hilversum op lange termijn en daarmee contouren voor gebiedsgerichte uitwerkingen in woonwijken, werklocaties, campussen en gemengde gebieden, mét alle betrokken inwoners en ondernemers. In hoofdstuk 7 van Deel A en in deel C wordt voorgesteld zulke uitwerkingen als 'gebiedsagenda's' op te stellen en te zijner tijd vast te stellen als toevoegingen aan de Omgevingsvisie. Uw raad krijgt daarvoor eerst een startnotitie Gebiedsagenda's.

Er zijn in de afgelopen jaren al gebiedsagenda's door de gemeenteraad vastgesteld, zoals die voor postcodegebied 1221 en het centrum. De gebiedsagenda 1221 is reeds vertaald in een bestemmingsplan en daarmee 'af'. Over de gebiedsagenda centrum is reeds besloten deze te vertalen in het Omgevingsplan. Dit besluit beperkt zich tot functies. In het proces van de Omgevingsvisie en het proces van de Gebiedsagenda centrum heeft de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten echter aangegeven specifiek in het centrum het nodige ruimtelijke kader te missen om initiatieven te toetsen. Daarom stellen wij voor aan de vertaling van de gebiedsagenda Centrum in het Omgevingsplan ook een ruimtelijke component toe te voegen. Over onderwerpen als 'verdichting' en 'hoogte' in het centrum zullen wij specifiek advies vragen aan de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Monumenten, uitgaande van de kaders in de Omgevingsvisie.

Verder heeft uw raad in deze bestuursperiode al startnotities vastgesteld voor de uitvoeringsagenda wonen voor de Meent en de gebiedsagenda bedrijventerreinen Zuidwest. Wij stellen voor deze bestuurlijke opdrachten ongewijzigd voort te zetten, omdat we niet willen ingrijpen in een reeds gestart proces. Voor Kerkelanden en Media Park volgen nog startnotities, waarbij we kunnen bepalen of het opportuun is voor deze gebieden 'volledige' gebiedsagenda's op te stellen.

In de Startnotitie Gebiedsagenda's zullen we deze voorstellen verder uitwerken, inclusief de methodiek en de wijze waarop we ze t.z.t. als toevoegingen op de Omgevingsvisie vaststellen.

1.3 De Omgevingsvisie wordt toegankelijk gemaakt

We willen graag dat de Omgevingsvisie voor iedereen goed toegankelijk is. Wij spannen ons in om voor de raadsbehandeling een geheel toegankelijke versie beschikbaar te hebben. De opmaak daarvan zal verschillen van de versie uit dit voorstel.

Financiën, middelen, capaciteit en uitvoering

Met het vaststellen van de Omgevingsvisie zijn geen directe consequenties op het gebied van geld en capaciteit gemoeid. Na besluitvorming wordt het onderdeel van ons reguliere werk. We gaan verder aan de slag met allerlei uitwerkingen: nadere onderzoeken, nota kostenverhaal/bovenplanse kosten, het Omgevingsplan, (deel-)visies en beleid, een startnotitie participatiebeleid, een startnotitie gebiedsagenda's en verschillende thematische programma's. Na een jaar – dus voor de zomer van 2025

– brengen we een Omgevingsmonitor uit met inzicht in waar we staan. Daarover gaan we in gesprek met inwoners, ondernemers en organisaties in een volgend Stadsgesprek.

De kosten die met die uitwerkingen gemoeid zijn, zijn voor een deel al in de programmabegroting 2024 opgenomen. Denk aan de kosten voor het ontwikkelen van een Omgevingsmonitor. Waar dit niet het geval is, zullen we voorstellen doen bij de betreffende startnotities.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlagen

1. Omgevingsvisie Hilversum 2040 Deel A: Visie op hoofdlijnen
2. Omgevingsvisie Hilversum 2040 Deel B: Brondocumenten
3. Omgevingsvisie Hilversum 2040 Deel C: Uitwerkingen beleid en toepassingen
4. Omgevingsvisie Hilversum 2040 Deel D: Verantwoording